



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 116/08-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť E. F., P., zastúpenej advokátkou JUDr. M. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 74/01 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 74/01 p o r u š i l právo E. F., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. E. F. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Prešov p o v i n n ý jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. E. F. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 663 Sk (slovom deväťtisícšesťstošesťdesiattri slovenských korún), ktorú je Okresný súd Prešov p o v i n n ý

vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. M. S., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 116/08-8 z 13. marca 2008 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť E. F., P. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 74/01 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Zo sťažnosti vyplynulo, že: *„Dňa 21. 2. 2001 podal môj bývalý manžel na Okresný súd v Prešove žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam - RD a pozemku, ktorá žaloba mi bola doručená v máji r. 2001, a ku ktorej som sa vyjadрила v súdom žiadanej lehote mojim podaním z 25. 5. 2001.*

Prvé pojednávanie vo veci sa konalo dňa 25. 5. 2001 a bolo odročené za účelom mimo súdnej dohody, pričom žalobcovi bolo uznesením súdu uložené do 60 dní oznámiť, či k dohode došlo alebo nie.

Druhé pojednávanie sa napriek posledne uvedenému pojednávaniu konalo až dňa 25. 3. 2002 a bolo odročené za účelom znaleckého dokazovania.

Súd však až dňa 17. 10. 2002 ustanovil súdneho znalca. Vzhľadom na chovanie sa žalobcu voči mne a môjmu synovi a aj na neefektívny priebeh súdneho konania, keď ani v r. 2001 ani v r. 2002 nebolo konanie ukončené, som podľahla vzniklej tiesni a najmä tlaku žalobcu, ktorý bol viac ako kriminálny voči mne a preto som súhlasila pod nátlakom

bývalého manžela s predajom RD v decembri 2002, čo som oznámila súdu svojim podaním zo dňa 9. 1. 2003. Tým sa predmet sporu obmedzil len na pozemok.

Žalobca preto oznámil súdu dňa 31. 1. 2003 čiastočné späťvzatie žaloby, s ktorým pre jeho obsah som nesúhlasila, čo som oznámila súdu podaním doručeným súdu dňa 21. 3. 2003.

Súd tretie pojednávanie vytýčil až na deň 29. 9. 2003 a plniac požiadavku okresného súdu doručila som mu dňa 20. 11. 2003 písomný dôkazný materiál a na výzvu súdu som obratom doručila súdu ďalší žiadaný dôkazný materiál (16 príloh) dňa 30. 3. 2004.

Potom mi súd doručil vyjadrenie žalobcu k môjmu dôkaznému materiálu doručeného súdu dňa 10. 5. 2004 a uznesenie okresného súdu zo dňa 4. 10. 2004, ktorým okresný súd konečne ustanovil iného súdneho znalca.

Pretože súdne konanie trvalo neprimerane dlho podala som sťažnosť na prietahy v konaní, doručenú predsedovi súdu dňa 22. 11. 2005, ktorou sťažnosťou som žiadala predsedu súdu o urýchlenie súdneho konania, žiaľ bezvýsledne, preto som dňa 12. 1. 2005 podala ústavnú sťažnosť na ústavný súd a nakoľko odpoveď predsedu súdu zo dňa 16. 6. 2005 na moju sťažnosť som dostala až na moju urgenciu zo dňa 5. 5. 2005 a nie do 1 mesiaca, ústavný súd odmietol moju sťažnosť svojim uznesením zo dňa 16. marca 2005 č. III. ÚS 78/05-11. Potom súd vytýčil pojednávanie na deň 5. 10. 2005, obstaral znalecký posudok o cene pozemku, pojednával dva krát v mesiaci jún 2006, uložil pokuty a odročil pojednávanie na neurčito a dodnes nový termín pojednávania neurčil. Pretože sa v mojej veci znovu vôbec nekoná, súd domnievam sa zavinil ďalší 10 mesačný prietah v konaní, napriek predchádzajúcim opakovaným prietahom. (...)“

1.2 Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 74/2001 porušil základné právo E. F., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené jej čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu v Prešove prikazuje konať vo veci sp. zn. 14 C 74/2001 bez zbytočných prietahov a čo najrýchlejšie.

E. F. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 100.000.- Sk, ktoré je jej povinný Okresný súd v Prešove vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Prešove je povinný vyplatiť E. F. 6.290.- Sk do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet advokátky JUDr. M. S.

Návrh na priznanie finančného zadosťučinenia si uplatňujem v horeuvedenej sume z nasledovných dôvodov:

Moje právo zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru na prejednanie mojej záležitosti v rozumnej a primeranej lehote je porušované už začínajúci 7 rok a okresný súd dodnes nerozhodol konečným rozhodnutím. Takýmto zdlhavým postupom bolo opakovane po dobu 7 rokov, keď súd opakovane nekonal hospodárne a dostatočne rýchlo, porušené aj moje právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy SR, pretože moja záležitosť nebola súdom právoplatne rozhodnutá a konanie je tak iba v štádiu pred súdom I. stupňa. Takýmto postupom okresného súdu je do značnej miery narušená aj moja právna istota v tom či sa vôbec aj v roku 2007 môže dočkať konečného rozhodnutia súdu. Ako vyplýva z popisu skutočností uvedených v bode I tejto sťažnosti okresný súd konal nehospodárne, v rozpore s ust. § 6, § 100 ods. 1 O. s. p. a tiež neefektívne, v dôsledku čoho sa súdne konanie zbytočne predĺžilo na 7 rok a ešte nie je právoplatne ukončené. Preto moja dôvera v konečné súdne rozhodnutie je chabá.

Zmiernenie mojej ujmy a môjho právne neistého postavenia v spore a najmä neprimerane dlho trvajúceho súdneho sporu inak ako priznaním finančného zadosťučinenia už nie je, domnievam sa, možné. Preto sa domáham aj finančného zadosťučinenia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. Š. T., listom z 10. apríla 2008 sp. zn. 1 SprO 624/08 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 30. apríla 2008.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení popísal chronologický prehľad úkonov vykonaných v danej veci a uviedol tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Z obsahu spisu vyplýva, že z dôvodu zmeny zákonného sudcu v priebehu konania 2-krát došlo k tomu, že bolo potrebné sa oboznámiť od začiatku so spisovým materiálom a preto bolo rozhodované vo veci až uznesením z 25. 9. 2007. Vzhľadom na to,

že bolo potrebné vykonávať dva znalecké posudky tak z odboru geodézie a kartografie, ako aj stavebníctva, aj táto okolnosť je časovo náročná a spôsobila dĺžku konania.

Žiadame Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach, aby vyslovil, že v konaní vedenom pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 14 C 74/01 nedošlo k zbytočným prieťahom pri prejednávaní veci a nedošlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľky E. F. zaručeného čl. 48 ods.2 Ústavy SR. Zároveň oznamujem, že netrvám na ústnom prejednaní v predmetnej veci.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedla:

„(...) Pretože súd vo veci sťažovateľky konal s dlhšími obdobiami nečinnosti, v dôsledku čoho súdne konanie trvalo už siedmy rok a bolo nakoniec ukončené len preto, že sťažovateľka pod nátlakom bývalého manžela, ale už za pomoci svojho syna, nakoniec uzavrela mimosúdnu dohodu aj ohľadne pozemku, ktorého zrušenia a vyporiadania sa jej bývalý manžel dožadoval. Len preto konanie mohlo byť na súde ukončené jeho zastavením.

Pretože takmer 7 ročná dĺžka konania na súde bola neprimeraná povahe sporu a k ukončeniu konania došlo len z dôvodu, že sťažovateľka už nemohla očakávať, že súd rozsúdi vec v primeranej lehote, preto pristúpila na mimosúdnu dohodu aj ohľadne pozemku, aby tak súdne konanie ukončila, lebo dlho trvajúce bezvýsledne konanie súdu jej spôsobovalo stresové situácie a pocit právnej neistoty a obáv o výsledok konania, zastávam názor, že bolo porušené právo sťažovateľky na prejednanie jej veci v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov, zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ĽPZS a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Navrhujem preto pominúť návrh okresného súdu a sťažnosti sťažovateľky vyhovieť v zmysle petitu ústavnej sťažnosti. Súčasne oznamujem, že keďže konanie je ukončené, už nežiadam, aby OS v Prešove bolo prikázané konať vo veci bez zbytočných prieťahov a čo najrýchlejšie, a v časti trov konania spresňujem petit takto

Okresný súd v Prešove je povinný vyplatiť E. F. 9.633.- Sk do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet advokátky JUDr. M. S.

Súčasne oznamujem ústavnému súdu, že netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania.“

3. Pretože účastníci konania netrvali na ústnom pojednávaní o napadnutej veci, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 14 C 74/01:

Dňa 21. februára 2001 podal V. F. (ďalej len „navrhovateľ“) okresnému súdu návrh proti sťažovateľke *„o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva predajom nehnuteľností“*.

Dňa 14. apríla 2001 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 18. jún 2001.

Dňa 10. mája 2001 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby sa písomne vyjadrila k veci. Zároveň súd vyzval navrhovateľa, aby predložil aktuálny list vlastníctva spornej nehnuteľnosti.

Dňa 28. mája 2001 sťažovateľka odpovedala súdu na výzvu.

Dňa 18. júna 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že *„žalobca ako aj práv. zást. žalovanej súdu oznámia výsledok mimosúdneho stretnutia v lehote 60 dní“*.

Dňa 13. septembra 2001 navrhovateľ doručil súdu vyjadrenie, podľa ktorého došlo k dohode medzi ním a sťažovateľkou.

Dňa 27. septembra 2001 okresný súd vyzval účastníkov konania, aby oznámili súdu, či došlo k „mimosúdnemu stretnutiu“ alebo nie, prípadne s akým výsledkom.

Dňa 24. septembra 2001 navrhovateľ odpovedal nasledovne na výzvu súdu: *„Po ďalšom stretnutí s právnym zástupcom som sa dozvedel o zrušení našej dohody (...). Odporkyňa znovu všetko zrušila, dokonca aj právneho zástupcu. Znovu Vás prosím o nové pojednávanie (...).“*

Dňa 3. októbra 2001 JUDr. L. L. oznámil súdu, že sťažovateľku vo veci už ďalej nezastupuje.

Dňa 5. októbra 2001 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby oznámila súdu, či došlo k „mimosúdному stretnutiu“ alebo nie, prípadne s akým výsledkom. Toho istého dňa sa navrhovateľ písomne vyjadril k veci.

Dňa 27. novembra 2001 sťažovateľka oznámila súdu, že nedošlo k „mimosúdnému stretnutiu“ medzi ňou a navrhovateľom.

Dňa 14. januára 2002 súd nariadil vo veci pojednávanie na 25. marec 2002.

Dňa 20. marca 2002 navrhovateľ zmenil petit žaloby.

Dňa 25. marca 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie. Súd pripustil zmenu žaloby a pojednávanie odročil na neurčito.

Dňa 4. apríla 2002 právny zástupca navrhovateľa „*po vzájomnej dohode medzi účastníkmi konania*“ navrhol prerušenie konania, pretože „*konanie účastníkov smeruje k zmierčiemu vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva*“. Navrhol tiež, aby súd vo veci „*neustanovil znalca tak, ako to bolo rozhodnuté na poslednom pojednávaní*“.

Dňa 2. augusta 2002 súd vyzval navrhovateľa, aby oznámil, či došlo k „mimosúdnému stretnutiu“ alebo nie, prípadne s akým výsledkom. Neskôr súd túto výzvu urgoval.

Dňa 19. septembra 2002 navrhovateľ podal súdu návrh na pokračovanie v konaní.

Dňa 17. októbra 2002 okresný súd uznesením č. k. 14 C 74/01-41 pribral do konania znalca z odboru oceňovania nehnuteľností.

Dňa 10. januára 2003 sťažovateľka oznámila súdu, že „*vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bolo uskutočnené predajom nehnuteľností*“.

Dňa 31. januára 2003 navrhovateľ svoju žalobu čiastočne vzal späť.

Dňa 28. februára 2003 súd vyzval navrhovateľa, aby sa vyjadril, či naďalej trvá na návrhu alebo nie. Zároveň vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k čiastočnému späťvzatiu žaloby navrhovateľom.

Dňa 21. marca 2003 sťažovateľka svojím podaním vyjadrila nesúhlas s čiastočným späťvzatím žaloby, pretože: „*Situácia sa stala neúnosná, neznesiteľná, preto pod tlakom udalostí (...) som súhlasila s predajom.*“

Dňa 18. mája 2003 súd nariadil vo veci pojednávanie na 29. september 2003.

Dňa 29. septembra 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania.

Dňa 10. októbra 2003 navrhovateľ zaslal súdu dôkazný materiál vo veci.

Dňa 20. novembra 2003 sťažovateľka zaslala súdu taktiež dôkazný materiál.

Dňa 16. januára 2004 súd vyzval sťažovateľku, aby doložila ďalšie dôkazy.

Dňa 30. marca 2004 sťažovateľka odpovedala na výzvu a priložila k nej súdom žiadané dôkazy.

Dňa 15. apríla 2004 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby sa písomne vyjadril k vyjadreniu sťažovateľky.

Dňa 10. mája 2004 navrhovateľ odpovedal na výzvu súdu.

Dňa 4. októbra 2004 okresný súd uznesením č. k. 14 C 74/01-117 odvolal znalca pribratého uznesením č. k. 14 C 74/01-41 zo 17. októbra 2002 a zároveň pribral znalca Ing. P. C. na vykonanie dokazovania z odboru geodézie a kartografie.

Dňa 29. októbra 2004 súd zaslal spis znalcovi Ing. P. C.

Dňa 9. novembra 2004 sťažovateľka zložila súdu zálohu na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 15. novembra 2004 navrhovateľ zložil súdu zálohu na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 18. januára 2005 súd urgoval Ing. P. C., aby podal znalecký posudok.

Dňa 2. februára 2005 Ing. P. C. požiadal súd o predĺženie lehoty na podanie znaleckého posudku.

Dňa 10. februára 2005 Ing. P. C. zaslal súdu znalecký posudok.

Dňa 14. februára 2005 okresný súd uznesením č. k. 14 C 74/01-133 priznal Ing. P. C. znalečné.

Dňa 17. februára 2005 súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku.

Dňa 25. februára 2005 sa navrhovateľ vyjadril k znaleckému posudku.

Dňa 28. februára 2005 súd žiadal Register obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „register obyvateľov“) a Mestský úrad P. (ďalej len „mestský úrad“) o zistenie pobytu sťažovateľky.

Dňa 8. marca 2005 mestský úrad odpovedal súdu. Toho istého dňa znalec Ing. P. C. podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 14 C 74/01-133 o znalečnom.

Dňa 11. marca 2005 aj register obyvateľov odpovedal súdu.

Dňa 17. marca 2005 súd vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k znaleckému posudku.

Dňa 31. marca 2005 sa sťažovateľka vyjadrila k znaleckému posudku a zároveň podala odvolanie proti uzneseniu č. k. 14 C 74/01-133 o znalečnom.

Dňa 7. apríla 2005 bol spis s opravným prostriedkom predložený Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a bol zaevidovaný pod sp. zn. 3 Co 141/05.

Dňa 24. mája 2005 krajský súd uznesením č. k. 3 Co 141/05-152 zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že znalcovi priznal nižšie znalečné.

Dňa 6. júna 2005 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 7. júna 2005 súd nariadil vo veci pojednávanie na 5. október 2005.

Dňa 15. júla 2005 okresný súd vyzval navrhovateľa, aby predložil list vlastníctva k nehnuteľnosti.

Dňa 9. augusta 2005 navrhovateľ zaslal súdu list vlastníctva k nehnuteľnosti.

Dňa 5. októbra 2005 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že sa vo veci uskutoční ďalšie dokazovanie a „*bude vykonané znalecké dokazovanie z odboru oceňovania nehnuteľností*“.

Dňa 7. októbra 2005 navrhovateľ zaslal súdu potrebné písomnosti.

Dňa 23. januára 2006 okresný súd uznesením č. k. 14 C 74/01-167 pribral znalca z odboru stavebníctva, odvetvia oceňovania nehnuteľností - Ing. P. Š.

Dňa 6. februára 2006 Ing. P. Š. kvôli zaneprázdnenosti požiadal súd o zrušenie uznesenia č. k. 14 C 74/01-167 o pribratí znalca.

Dňa 14. marca 2006 okresný súd uznesením č. k. 14 C 74/01-170 odvolal znalca Ing. P. Š. a pribral znalca z odboru stavebníctva, odvetvia oceňovania nehnuteľností - Ing. K. J.

Dňa 5. mája 2006 Ing. K. J. podal súdu znalecký posudok.

Dňa 10. mája 2006 súd nariadil vo veci pojednávanie na 12. jún 2006.

Dňa 18. mája 2006 súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku.

Dňa 22. mája 2006 okresný súd uznesením č. k. 14 C 74/01-189 priznal Ing. K. J. znalečné.

Dňa 12. júna 2006 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie. Súd uznesením konanie zastavil v rozsahu späťvzatia návrhu navrhovateľom. Pojednávanie bolo odročené na 21. jún 2006.

Dňa 14. júna 2006 okresný súd predvolal znalca Ing. K. J. na nariadené pojednávanie.

Dňa 21. júna 2006 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito, pretože sa nedostavil právny zástupca navrhovateľa, ktorému súd uložil poriadkovú pokutu v sume 4 000 Sk.

Dňa 26. júna 2006 znalec Ing. K. J. pripojil písomné stanovisko k výhradám a pripomienkam zo strany navrhovateľa k spracovanému znaleckému posudku.

Dňa 12. júla 2006 bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyni JUDr. I. W.

Dňa 14. februára 2007 navrhovateľ „zrušil plnomocenstvo“ udelené JUDr. J. F. a požiadal o prerušenie súdneho konania na 4 mesiace.

Dňa 24. mája 2007 navrhovateľ požiadal súd o „zrušenie súdneho sporu z dôvodu dohody medzi účastníkmi“.

Dňa 28. mája 2007 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k veci.

Dňa 4. júna 2007 sťažovateľka odpovedala na výzvu súdu tak, že došlo k mimosúdnej dohode medzi účastníkmi.

Dňa 12. júna 2007 okresný súd uznesením č. k. 14 C 74/01-211 priznal znalcovi Ing. K. J. znalečné.

Dňa 9. júla 2007 bola vec vrátená na rozhodnutie sudkyni JUDr. A. K.

Dňa 25. septembra 2007 okresný súd uznesením č. k. 14 C 74/01-215 konanie zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19. októbra 2007.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 74/01 dochádza k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého

jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v danej veci mohol predstavovať určitý stupeň faktickej zložitosti súvisiaci napr. s potrebou znaleckého dokazovania. Priebeh napadnutého konania však - ako to bude ďalej uvedené - ústavný súd nemôže pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri bod II tohto nálezu), k predĺženiu napadnutého konania prispela aj samotná sťažovateľka tým, že opakovane pristúpila na „neúspešné pokusy“ o mimosúdne riešenie sporu, pričom napadnuté konanie sa v dôsledku toho samozrejme celkovo predlžovalo. Napriek uvedeným skutočnostiam v danom prípade podiel sťažovateľky na vzniknutých priet'ahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje opakovanú nečinnosť súdu a celkové správanie sťažovateľky nemožno kvalifikovať ako postup, výlučne v dôsledku ktorého došlo k zbytočným priet'ahom (mutatis mutandis I. ÚS 31/01). Na uvedené správanie sťažovateľky však ústavný súd nemohol neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v napadnutej veci nečinný minimálne v období od 10. mája 2004 do 4. októbra 2004 (päť mesiacov) a od 26. júna 2006 do 24. mája 2007 (jedenásť mesiacov). Okresný súd teda počas šestnástich mesiacov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako žalobkyňa v napadnutej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K týmto priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. V súvislosti s vyjadrením predsedu okresného súdu, podľa ktorého „z dôvodu zmeny

zákonného sudcu v priebehu konania 2-krát došlo k tomu, že bolo potrebné sa oboznámiť od začiatku so spisovým materiálom,“ treba poznamenať, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na zmeny zákonných sudcov a na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedu okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Pretože vo veci sťažovateľky okresný súd uznesením z 25. septembra 2007 č. k. 14 C 74/01-215 konanie zastavil, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19. októbra 2007, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, pretože *„takýmto zdĺhavým postupom bolo opakovane po dobu 7 rokov (...) do značnej miery narušená aj moja právna istota“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona

o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky považuje za primerané v sume 20 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri účelne vynaložené úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia 14. marca 2007, podanie sťažnosti 15. marca 2007 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 30. apríla 2008). Za dva úkony vykonané v roku 2007 patrí odmena v sume dvakrát po 2 970 Sk a dvakrát režijný paušál po 178 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2008, patrí odmena v sume 3 176 Sk a k tomu režijný paušál v sume 191 Sk v zmysle citovanej vyhlášky. Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 9 663 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o sťažovateľkou uplatnených trovách konania rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2008